

перативний. Перший спирається на договірну форму відносин і жорстоку підпорядкованість, а також цей принцип важко поєднати з розумінням управлінських відносин. Другий базується на владних приписах які вимагають неухильного виконання, та строгої субординації.

Враховуючи все різноманіття понять «державне управління» слід зазначити що, ця проблема має не тільки наукове, а і практичне значення в контексті побудови громадського суспільства в нашій державі, та потребує методологічної роботи над подальшим уточненням даного поняття.

Головченко А. В.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірантка кафедри соціальних теорій*

СТРУКТУРИ УРЯДІВ ТА ЇХ ОСОБЛИВОСТІ В КРАЇНАХ ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ В ПРОЦЕСІ РЕФОРМУВАННЯ ТА ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ

Структура та функції урядів у країнах Східної Європи багато в чому подібні. Всі ці держави мають спільну унітарну модель адміністративно-державного управління, якій притаманне закріплення основних функцій управління за урядом і центральним адміністративним апаратом. У той же час серед загальної унітарної моделі управління є відмінності, пов'язані з особливостями політичних режимів, в рамках яких функціонують адміністративні структури, характером поділу повноважень між президентом і урядом.

Керівництво внутрішньою і зовнішньою політикою в країнах Центрально-Східної Європи, як правило, покладається на уряд. Так, наприклад, у Польщі, країні зі змішаним типом політичного правління, уряд країни – Рада міністрів – відповідно до Конституції 1997 р. і законами у сфері своєї компетенції: забезпечує виконання законів, видає розпорядження, координує і контролює роботу органів урядової адміністрації, охороняє інтереси Державної скарбниці, схвалює проект державного бюджету, керує виконанням державного бюджету, а також приймає постанови про закриття державних рахунків та звіті про виконання бюджету, забезпечує внутрішню безпеку держави, а також громадський порядок, забезпечує зовнішню безпеку держави, здійснює загальне керівництво у сфері відносин з іншими державами та міжнародними організаціями, укладає міжнародні договори, які потребують ратифікації, а також затверджує і денонсує інші міжнародні договори, здійснює загальне керівництво у сфері обороноздатності країни, а також щорічно визначає число громадян, призиваються на дійсну військову службу, визначає організацію і порядок своєї роботи.

Структура і чисельний склад уряду держав Центрально-Східної Європи протягом усього періоду реформ постійно змінюються. Як правило,

в уряд входять Голова уряду, його заступники та міністри. Голова уряду координує його загальну політику, керує нею і несе за неї відповідальність. Міністри керують певними галузями урядової адміністрації або виконують завдання, встановлені для них Головою Ради міністрів. Сферу діяльності міністра, керівного галуззю урядової адміністрації, визначають закони.

З метою забезпечення професійного, сумлінного, неупередженого і політично нейтрального виконання завдань держави в установах урядової адміністрації діє корпус цивільної служби. Голова Ради міністрів є начальником цивільної служби.

Члени Ради міністрів несуть відповідальність перед Державним трибуналом за порушення Конституції або законів, а також за злочини, вчинені у зв'язку з займаною посадою. Постанова про притягнення члена Ради міністрів до відповідальності перед Державним трибуналом Сейм приймає за пропозицією Президента Республіки або не менше 115 депутатів більшості 3/5 законного числа депутатів. Члени Ради міністрів несуть перед Сеймом солідарну відповідальність за діяльність Ради міністрів.

Структурно міністерства зазвичай складаються з управлінь, відділів та секретаріату. Управління та відділи створюються відповідно до функціями і завданнями міністерства. Секретаріат здійснює взаємодію між управліннями в міністерстві, організовує узгодження нормативних актів міністерства з іншими відомствами.

Крім міністерств, в систему центральних виконавчих органів державної влади входять національні комітети, національні управління, національні агентства, національні нагляди, національні комісії, національні служби. Якщо до компетенції національних міністерств входить, як правило, проведення державної політики, здійснення управління у встановленій сфері діяльності та координація роботи інших виконавчих органів у даній сфері, то національні комітети, національні комісії та національні нагляди здійснюють спеціалізовані (виконавчі, контролюючі та дозвільні) дії в встановленій сфері.

Регіональний рівень управління в країнах Східної Європи складають: округ в Чехії та Словаччині; воєводство в Польщі; регіони і області в Угорщині.

Всі регіональні одиниці адміністративного управління мають однаковий статус, який визначається загальним національним законом. Місцевий рівень складають органи місцевого управління.

Прем'єр-міністр Болгарії є головою уряду Болгарії. Прем'єр-міністр обирається та звільняється від посади рішенням Народних зборів. Збори також вносять зміни до складу уряду за поданням прем'єр-міністра. Уряд Болгарії складається власне з прем'єр-міністра, віце-прем'єрів та міністрів. Прем'єр-міністр спрямовує та координує загальну політику уряду й несе за це відповідальність. Він призначає та звільняє від посад заступників міністрів. Міністри очолюють міністерства, окрім випадків, коли

Народні збори не вирішують інакше, і несуть відповідальність за діяльність підпорядкованих їм міністерств.

Державний устрій Румунії – республіка з парламентським правлінням. Глава держави - Президент, глава уряду – прем'єр-міністр. Законодавчий орган – двопалатний парламент, який складається із Сенату (137 місць) і Палати депутатів (332 місця). Румунія поділена на 8 регіонів розвитку, що не є безпосередньо адміністративними одиницями, а створені для координації регіонального розвитку. Регіони поділені на 41 жудець та один окремий муніципій Бухарест. Жудеці поділені на 211 міст та 103 муніципалітети і 2827 комун (в сільській місцевості).

У більшості країн Центрально- Східної Європи територіальний розподіл компетенцій і функцій між різними рівнями влади ще не чітко позначено. Незважаючи на процеси децентралізації, місцева влада нерідко мають мало автономних функцій. Районна влада юридично наділені багатьма обов'язками. Але вони здебільшого ділять їх або з республіканськими, або з місцевими органами влади. Так, наприклад, в Чехії в результаті адміністративної реформи було скасовано поділ території держави на області і велика частина функцій обласної адміністрації була передана на районний рівень. Проміжний адміністративний рівень – округ. Округ має близько 120 тис. жителів і близько 1000 км кв.

Таким чином, в результаті реформ, держави Центрально-Східної Європи отримали широкі можливості по контролю над діяльністю всіх державних органів виконавчої влади. Процеси демократизації державного управління знаходять також своє вираження: в посиленні самостійності міністрів; здійсненні поточної політики; в наділенні їх правом самостійно визначати структуру власного міністерства та об'єм розподілу повноважень між його підрозділами; у передачі частини управлінських функцій на більш низькі рівні державного управління, зокрема, на рівні територіального державного управління та державного міського управління. Взагалі посилення впливу законодавчої влади над процесами формування і функціонування уряду є важливим показником процесів демократизації адміністративно-державного управління.

Колядко Б. С.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
здобувач кафедри соціальних теорій*

МОРАЛЬ ЯК ДОМІНАНТНА ЦІННІСТЬ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ

Сучасний розвиток українського суспільства характеризується кризою моральних цінностей. Це насамперед пояснюється тим, що Україна здобувши свою незалежність, відмовилася, а в деякій мірі зруйнувала систему моральних засад, попереднього політичного режиму, але ще не виробила свою власну.